

Ο άγιος Συνέσιος (26 Μαΐου)

Πολύ φτωχές δυστυχώς είναι οι πληροφορίες που έχουμε για τον Κύπριο αυτόν άγιο. Τόσο το συναξάρι όσο κι η ακολουθία του ελάχιστα πράγματα μας προσφέρουν.

Σύμφωνα μ' αυτές ο άγιος Συνέσιος γεννήθηκε στην Καρπασία. Ήταν άνθρωπος πρᾶος κι ανεξίκακος και διαδέχτηκε στον επισκοπικό θρόνο τον άγιο Φίλωνα. Αυτού μάλιστα και το ιερό έργο ζήλωσε και συμπλήρωσε.

Όταν έγινε επίσκοπος, την Καρπασία μα κι ολόκληρο το νησί λυμαίνονταν οι αιρέσεις.

Ο διάβολος που ξέρεi να μεταμορφώνεται και «εις άγγελον φωτός», όπως μας λέει ο θείος απόστολος, χρησιμοποίησε απ' την πρώτη στιγμή τούτο το μέσο, για να προσβάλει τη θρησκεία του Χριστού, που με την εργασία και τους κόπους των μακαρίων Πατέρων και προ παντός των αγίων Ιεραρχών Επιφανίου και Φίλωνος είχε ήδη επικρατήσει σε όλη την Κύπρο, πρόβαλε τις αιρέσεις. Και τις πρόβαλε για να σκοτίσει τα πνεύματα, να ταραξει τις συνειδήσεις και να κομματιάσει το σώμα του Χριστού, την Εκκλησία. Ο κίνδυνος ήταν πολύ μεγάλος.

Αυτό που δεν πέτυχαν οι Αυτοκράτορες της Ρώμης με τους διωγμούς που κίνησαν ενάντια στην Εκκλησία και με τα βασανιστήρια τα ανήκουστα που χρησιμοποίησαν, ζήτησαν να το πετύχουν οι αιρέσεις. Να σκανδαλίσουν τους Χριστιανούς. Να ψυχράνουν το ενδιαφέρον και τον ζήλο τους για την πίστη κι έτσι σιγά-σιγά να σβήσουν από τις καρδιές, την αγάπη για τον Χριστό και τη θρησκεία του.

Στους διωγμούς η Εκκλησία αντιστάθηκε με το αίμα των μαρτύρων της. Στις αιρέσεις πρόβαλε μαζί με το αίμα των μαρτύρων της και «την μάχαιραν του Πνεύματος, ο εστί ρήμα Θεού» δηλαδή και τη μάχαιρα του Αγίου Πνεύματος, η οποία είναι ο άδολος και φωτεινός λόγος του Θεού. Αυτό έγινε και στην Κύπρο μας. Ενάντια στις αιρέσεις που σύμφωνα με τον άγιο Επιφάνιο ξεπερνούσαν σε αριθμό τον καιρό αυτό τις ογδόντα, κινήθηκε με φλόγα και χριστιανική σύνεση ο άγιος Συνέσιος. Με το ραβδί του ιεραποστόλου και τη μάχαιρα του Πνεύματος, που είναι τομώτερη κι από το πιο κοφτερό εργαλείο ανέλαβε ο ουρανοπολίτης Ιεράρχης τον σκληρό αγώνα για την αντιμετώπιση και διάλυση των αιρέσεων.

Η πραότητα του, η γλυκύτητα των λόγων του και τα πειστικά επιχειρήματα του ενισχυμένα με τα πολλά του θαύματα φέρνουν παντού και τα ανάλογα αποτελέσματα. Οι εχθροί της Εκκλησίας, που ζητούν να ξεσχίσουν τον άρραφο χιτώνα του Κυρίου, παραμερίζονται από παντού και παραπλανημένοι πιστοί με δάκρυα μετανοίας ξαναγυρνούν στη μάνδρα του Χριστού. Η επιτυχία είναι αφάνταστη. Σε λίγα χρόνια η Αγία Νήσος ξαναβρίσκει την ειρήνη της και τον

δρόμο της χριστιανικής πίστεως.

Η ζωή του μεγάλου Πατρός υπήρξεν αληθινά μια ζωή εκδαπάνησεως και θυσίας. Αλλά και μια ζωή αγάπης και φιλανθρωπίας. Η καρδιά του πυρακτωμένη από την αγάπη του Χριστού και των ανθρώπων αγωνιζόταν μέρα νύκτα να σκορπίσει και να μεταδώσει στους γύρω του αυτή τη φλόγα. Της αγάπης τη φλόγα, το ενδιαφέρον, τη στοργή. Τα λόγια που απευθύνει ο Κύριος στους οπαδούς του «ούτω λαμπάτω το φως υμών έμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ίδωσιν υμών τα καλά έργα και δοξάσωσι τον πατέρα υμών τον εν τοις ουρανοίς» (Ματθ. ε', 14) στέκονται πάντα φωτεινά μπροστά του.

Δεν μπορούν οι χριστιανοί μου να γίνουν φωτεινοί, σκέπτεται, αν δεν δουν σ' εμένα το πρότυπο, το φωτεινό πρότυπο, το οποίο να αντιγράψουν. Γι' αυτό και αγωνίζεται σκληρά και παλαίει κυριολεκτικά για να είναι «τύπος των πιστών εν λόγω, εν αναστροφή, εν αγάπη, εν πνεύματι, εν πίστει, εν αγνεία» (Α' Τιμοθ. δ , 12). Όπως λάμπει του ήλιου το φως έτσι λάμπει γύρω και του μακάριου επισκόπου η ψυχή.

Είναι παράδειγμα ζωντανό η ζωή του για τους χριστιανούς του. Παράδειγμα στα λόγια και στη συμπεριφορά του μ' αυτούς. Παράδειγμα και στην αγάπη και στην πνευματική ζωή και στην πίστη και στην αγνότητα, που και όταν δεν μιλούσε, ενέπνεε κι αιχμαλώτιζε και καθοδηγούσε στη χριστιανική ζωή.

Στο πρόσωπο του τα πιστά του τέκνα βρίσκανε πάντα τον στοργικό πατέρα και τον ανέξοδο γιατρό, που ήξερε να γίνεται «τοις πάσι τα πάντα ίνα πάντως τινάς σώσει» (Α' Κορινθ. θ', 22).

Μα κι όταν ο Άγιος κοιμήθηκε, δεν σταμάτησε να προσφέρει σ' εκείνους που με πίστη καταφεύγουν στη χάρη του τις θεραπείες και τις δωρεές του.

Πολλά θαύματα του Αγίου αναφέρονται από τους κατοίκους της Καρπασίας μ' ευλάβεια κι ευγνωμοσύνη. Ιδιαίτερα τιμάται σαν θεραπευτής της δυσουρίας. Αλλά κι ότι τιμωρεί με την ίδια αρρώστια όλους εκείνους οι οποίοι τολμούν και δοκιμάζουν να καταχραστούν την περιουσία του. Ε

πίσης μεταξύ των κατοίκων επικρατεί η γνώμη ότι ο φιλάνθρωπος επίσκοπος προσφέρει θαυματουργικά τις δωρεές του χωρίς ανταλλάγματα ακριβά ή πολύτιμα. Είναι πολύ ολιγαρκής. Κι ένα κρεμμύδι είναι αρκετό να ικανοποιηθεί ο άγιος και να προσφέρει τη θαυματουργική θεραπεία του.

Ένα πράγμα όμως δεν θέλει. Να του πειράξουν ή να του αφαιρούν τα δικά του.

Η αγάπη κι η ευλάβεια των χριστιανών της Κύπρου μας μα ιδιαίτερα της Καρπασίας στον άγιο Συνέσιο είναι πολύ μεγάλη. Αυτής της αγάπης καρπός είναι κι ο «θαυμαστός και παράδοξος» ναός, τον οποίον ανήγειραν προς τιμήν του τα πνευματικά του παιδιά. Μέσα στον όμορφο κι επιβλητικό τούτο ναό βρίσκονται τοποθετημένα τα άγια λείψανα του.

Κοντά στον ναό αυτό διασώζεται και σήμερα μια μεγάλη σπηλιά, που είναι γνωστή με τ' όνομα «ο σπήλιος τ' Άη Συνέση». Η σπηλιά αυτή στα πρώτα χριστιανικά χρόνια τα δύσκολα, τα χρόνια των διωγμών χρησίμεψε σαν κατακόμβη και σαν νεκροταφείο των τότε χριστιανών.

Στη σπηλιά αυτή μαζευόντουσαν τις νύκτες οι πιστοί για να εκτελέσουν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Εκεί μακριά από τα περίεργα μάτια των διωκτών και μέσα στο μισοσκόταδο που μάταια προσπαθούσαν να διαλύσουν μερικά κεράκια - προσφορά ευλαβών ψυχών - γονάτιζαν οι χριστιανοί, για να υψωθούν με τα λόγια του Μυστηρίου της ζωής σ' άλλους κόσμους, κόσμους γαλανούς κι ωραίους, κόσμους αγγελικούς.

Στην ίδια τη σπηλιά πάλι, όταν κάποιος απέθνησκε, οι ζωντανοί λάξευαν σε μια πλευρά της τον τάφο μέσα στον οποίο έθαπταν τον νεκρό τους.

Η σπηλιά είναι πολύ μεγάλη. Σήμερα όμως είναι εγκαταλειμμένη και χρησιμοποιείται σαν μάνδρα. Στα βραχώδη τοιχώματα της υπάρχουν διάφορα αρκοσόλια πράγμα που φανερώνει πώς η σπηλιά είχε χρησιμοποιηθεί σαν κατακόμβη. Στα αρκοσόλια θα πρέπει να έβαζαν οι χριστιανοί τις εικόνες τους και να έκαμναν την προσευχή τους.

Κατά τα 800 χρόνια της μαύρης δουλείας, τότε που όλα τάσκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά, η σπηλιά αυτή πόσες φορές δεν θ' απέκρυψε από τα μάτια του μαύρου δυνάστη τις πονεμένες και καταδιωγμένες καρδιές που κατάφευγαν εκεί, για να σωθούν από το άσπλαχνο μαχαίρι των διωκτών; Αλλά και πόσες φορές εκεί τα δακρυσμένα μάτια δεν σπογγίστηκαν και δεν έλαμψαν από κάποια κρυφή ελπίδα, όταν ο παπαδοδάσκαλος τους μιλούσε για τα περασμένα μεγαλεία κι έκλειε τα απλά του λόγια με κάτι παρόμοιο σαν εκείνο που ο ποιητής διατυπώνει στον εμπνευσμένο στίχο του:

*Μη σκιάζεστε στα σκότη.
η λευτεριά σαν της αυγής το φεγγοβόλο αστέρι
της νύχτας το ξημέρωμα θα φέρει.*

Είναι κρίμα η σπηλιά να εξακολουθεί να μένει απεριποίητη. Η Εκκλησία κι η πολιτεία θα πρέπει από κοινού να ενδιαφερθούν για την καλύτερη συντήρηση των τόπων αυτών που στην ιστορία και τη ζωή του νησιού μας τόσα πρόσφεραν, μα και τόσα μας θυμίζουν. Όταν γράφτηκε η ζωή του αγίου η Κύπρος χαιρότανε το δώρο της ελευθερίας της. Τώρα, δυστυχώς, η περιοχή της Καρπασίας στην οποία βρίσκεται και το Ρίζοκάρπασο με τον περίπυστο ναό του Αγίου είναι από τα μέρη που στενάζουν κάτω από το πέλημα του πιο βάρβαρου κατακτητή, του Τούρκου. .

Η αγάπη του αγίου Συνεσίου στο ποιόνιο του που εκδηλωνόταν με τόσες θαυματουργικές θεραπείες συνεχίζεται ακόμη και σήμερα σε όσους μ' ευλάβεια και σεβασμό καταφεύγουν στον ιερό ναό του και με πίστη ζητούν τη χάρη του. Από τα πολλά του θαύματα θα αναφέρουμε εδώ μόνον ένα, που απ' την πρώτη

στιγμή εντυπωσιάζει για την πρωτοτυπία του.

Η μνήμη του αγίου Συνεσίου συμπίπτει κάθε χρόνο την εποχή του θερισμού (26 Μαΐου), Την ημέρα αυτή ο Άγιος θέλει να την αργούν οι χριστιανοί. Κι αυτό ίσως για να συνηθίσουν οι πιστοί να σέβονται τις μεγάλες γιορτές και την Κυριακή που είναι μέρες ιερές κι αφιερωμένες στη λατρεία του Θεού.

Αν την αργία της ημέρας αυτής της γιορτής του, την καταπατήσουν οι χριστιανοί και πάνε στο θέρος, τότε, λέγεται πώς ό,τι θερίσουν και μαζέψουν την ημέρα αυτή, τούτο σήπεται και χάνεται. Είναι κι αυτό μια παραχώρηση του Ουράνιου Πατέρα, για να θυμούνται οι πιστοί να σέβονται και να τιμούν τον Άγιο τους.

Άραγε οι σημερινοί χριστιανοί, οι χριστιανοί του 20ού αιώνα θα θελήσουν να προσέξουν μερικές αλήθειες, αλήθειες απλές σαν κι αυτή;

Στην εποχή μας σκληροί αγώνες ανελήφθησαν και συνεχίζονται σ' όλο τον κόσμο για την ελάττωση των ωρών εργασίας του εργάτη. Καλά και άγια όλ' αυτά.

Μα τις ημέρες που η αγία μας Εκκλησία, στοργική μητέρα αυτή, όρισε σαν ημέρες αργίας και ξεκουράσματος σωματικού και ψυχικού κι είναι οι μέρες αυτές μια από τις πρώτες εργατικές νομοθεσίες, θα θελήσουμε οι χριστιανοί της διαστημικής εποχής να τις τηρήσουμε και να τις σεβαστούμε;

Αλήθεια! Θα το θελήσουμε;

Απολυτίκιο 'Ηχος α'

Καρπασέων το κλέος και Κυπρίων αγλάϊσμα και θαυματουργός ανεδείχθης, ιεράρχα πατήρ ημών Συνέσιε• διό την χάριν των θαυμάτων εξ ουρανού εδέξω μακάριε, θεραπεύειν τους νοσούντας, και τάς ψυχάς των πίστει προοτρεχόντων σοι. Δόξα τω δεδοκότε σοι ισχύν, δόξα τω σε στεφανώσαντι, δόξα τω ενεργούντι δια σου πάσιν ιάματα.

Εξήγηση: Ιεράρχα Συνέσιε Πατέρα μας, αναδείχθηκες θαυματουργός κι είσαι η δόξα της Καρπασίας, και το καύχημα της Κύπρου. Από τον ουρανό έλαβες το θείο χάρισμα να θαυματουργείς και να θεραπεύεις τους αρρώστους και τις ψυχές εκείνων που με πίστη προστρέχουν σε Σένα. Δοξασμένος να είναι Αυτός που σου έχει δώσει τη δύναμη• δοξασμένος να είναι Αυτός, που σ' έχει στεφανώσει με το αμαράντινο στεφάνι• δοξασμένος να είναι Αυτός, που ενεργεί με τη μεσιτεία του σε όλους τις θεραπείες.